

С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік
университетінің ғылыми журналы
Научный журнал Павлодарского государственного
университета имени С. Торайғырова

1997 ж. құрылған
Основан в 1997 г.

İ Ì Ó
ŒÀÁÀÐ Ø ÛÑÛ

ÂÃÑÒ Í ÈÊ Ï ÃÓ

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ СЕРИЯ

2 2015

Научный журнал Павлодарского государственного университета
имени С. Торайгырова

СВИДЕТЕЛЬСТВО

о постановке на учет средства массовой информации

№ 14206-Ж

выдано Министерством культуры, информации и общественного согласия

Республики Казахстан

4 марта 2014 года

Омирбаев С.М., д.э.н., профессор (главный редактор);
Пфейфер Н.Э., д.п.н., профессор (зам. главного редактора);
Аубакирова С.Д., (отв. секретарь).

Редакционная коллегия:

Абибуллаева А., д.п.н., профессор, ЕНУ имени Л.Н. Гумилева;
Агавелян О.К., д.п.н., профессор, Россия, Новосибирск, НГПУ;
Анн Мерфи, PhD докторы, профессор, Дублинский технологический
университет (Ирландия);
Бурдина Е.И., д.п.н., профессор;
Кертаева Г. М., д.п.н., профессор; ЕНУ имени Л. Н. Гумилева;
Калдыбаева А.Т., д.п.н., профессор, Кыргызстан, КГУ имени И. Арабаева;
Кудышева А.А., к.п.н., профессор;
Нургожина Б.В., (тех. редактор).

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели.

Мнение авторов публикаций не всегда совпадает с мнением редакции.

Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов.

Рукописи и дискеты не возвращаются.

При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник ПГУ» обязательна.

© ПГУ имени С. Торайгырова

МАЗМҰНЫ

Ақназаров С. Б., Оразбаев Е. Д. Ұлттық ойындардың тәрбиелік мазмұны және мәні.....	12
Ахмедов Б. А. 12 жылдық білім беру: оқушы тұлғасының дамуы	18
Аширбаева Н. Н. Әскери мектеп түлегінің зияткерлік қабілеттерінің құрылымы.....	23
Дайрабаев М. С. Болашақ дене мәдениеті мамандарының кәсіби дайарлау үдерісіндегі педагогикалық практиканың мәні	29
Джубанова Г. Д. Ерте сатысында орыс тілін үйренуге сөйлеу дағдылары мен студенттердің қабілеттерін басқару жүйесі	35
Динаева Б. Б., Сапина С. М. Тілді меңгеру деңгейін бағалаудың Қазақстандық жүйесі	41
Дроботун Б. Н., Джарасова Г. С. Синтаксистік құраушысының негізінде предикаттық есептеп оқытудың сұрақтары	49
Жилисбаев Н. К. Дене тәрбиесі жүйесінде қимыл-қозғалыс ойындарын өткізу әдістемесі.....	60
Иманчиев Ж. Е. Магистранттардың кәсіби-мәнді сапаларының қалыптастыруға арналған анықтаушы эксперимент әдістемесі	65
Кудышева А. А. , Ганиева Э. С. Уәждеме және оның шетел тіліне үйретуіндегі рөлі.....	72
Қалымбетов Б. Т., Хабибуллаев Ж. О. Математик бакалаврларды дайындау үрдісінде сингуляр ауытқыған есептерді оқыту.....	76
Матросова А. Д., Нугуманова М. А. Ойын шетел тілін оқыту әдісі және социомәдени және тарихи тәжірибені табыстау тәсілі ретінде	82
Мафенбеер М. В. Ықпал пішін және тәлім-тәрбиенің көріністерінің адамгершіліктік бәстің құралымына бас бала-шаға және «топтың риска» жасөспірім	88
Мухаметжанова А. О., Құрымбаева С. К. Қазақстандағы жалпы орта білім берудегі 12-жылдық оқытуға көшу аясында жаңашаландырудың негізгі бағыттары	96
Мухаметжанова А.О., Ксембаева С. К., Құрымбаева С. Қ., Мухаметжанова Б. О. Заманауи білім және тәрбие беру жүйесіндегі педагогикалық инновациялар.....	102

Назаров А. А., Әбділлаев Ә. К.

Балалар мен жасөспірімдер спорт мектептерінің спорттық білім беру жүйесі ретінде қарастырылуы109

Накаткова О. И.

Инновационный менеджмент как образовательный фактор развития педагогической науки115

Нышанова С. Т., Мутанова Д.

Жаңа сөздерді үйретудегі тиімді стратегиялар120

Огольцова Е. Г.

Жоо тәрбие жүйесіндегі кәсіби даму факторы ретінде127

Оданова С. А., Орақбаева Ж.

Тілдік үнем заңының ғылымда танылуы мен даму үрдісі133

Омарбекова А. И., Байсеитова Ж. Б.

Болашақ мамандарды даярлауда интерактивті технологияларды қолдануды жетілдіру140

Өтебаев И. С., Бокаева Г. Б., Иманбетов А. Н.

Болашақ педагогтардың кәсіби құзыреттіліктерін қалыптастырудағы бағытталудың ерекшелігі148

Ремезова Т. Ю., Гауриева Г. М.

Халықаралық емтихандарына даярлау барысында оқудың негізгі түрлерін меңгерудің қажеттілігі153

Сатылмыш Й., Селим Г.

Жаратылыстану пәндерін оқытуда тереңдетілген сұрақтар құрастыру әдістемесі159

Селим Г., Сатылмыш Й.

Тәлімгерліктің қолдауымен математикалық проблемалар құрастыру және шешу165

Сейдахметов Е. Е., Мухамеджанов Б. Қ.,**Баймуханбетов Б. М.**

Магистранттарды заманауи технологиялар арқылы кәсіби дайындаудың құрылымдық-мазмұндық моделі172

Старченко Г. Н.

Көркем мәтіндерді лингвостетикалық талдау арқылы оқушылардың тіл мәдениетін қалыптастыру181

Старченко Г. Н.

Орыс тілі сабақтарында берілген көркем мәтіндер арқылы оқушыларды сөйлеу әрекеттері түрлеріне үйрету188

Тарзай Г., Жапаргазиева К. Х.

Этвеш Лоранс университеті, Венгрия және С. Торайғыров атындағы Павлодар Мемлекеттік университетіне түсетін абитуриенттер үшін конкуренция194

Темербаева Ж. А.

Қышықтық оқыту және білімденудің ішкі мәдениеті202

Темирбулатова А. Н., Ниязова А. Е.

Компьютер технологиялары көмегімен бастауыш сынып оқушыларының ағылшын тілі сабақтарында ауызекі тілді қалыптастыру207

Туманова А. Б.

Орыс тілі сабақтарында «Сабақтас құрмалас сөйлем» тақырыбын оқытуда әдеби мәтіндерді қолдану213

Турашева А. М.

Дислексия, мектеп оқушылардың үлгерімінің шектеулілігінің себебі ретінде221

Ушакова Н. М.

Білім берудің мазмұны - пәнаралық педагогикалық категориясы226

Фомина Т. Н., Толеубай С. К.

Бейнелеу өнері сабақтарында мектеп жүйесінің түрлі деңгейлерінде ішкі даму факторы ретінде оқушылардың шығармашылықтарын дамыту234

Цай Е. Н.

Шет тілде қарым-қатынасқа түсу: кәсіби бағытталған шет тілде қарым-қатынасқа түсуді оқыту240

Шаяхметова М. Н.

Бастауыш білім берудегі оқытудың қазіргі заманғы педагогикалық технологиялары247

СОДЕРЖАНИЕ

Акназаров С. Б., Оразбаев Е. Д. Воспитательное значение и сущность национальных игр	12
Ахмедов Б. А. 12 лет образования: развитие личности студентов	18
Аширбаева Н. Н. Структура интеллектуальных способностей выпускника военной школы	23
Дайрабаев М. С. Значение педагогической практики в процессе подготовки будущих специалистов физической культуры	29
Джубанова Г. Д. Система контроля речевых навыков и умений студентов в процессе обучения русскому языку на начальном этапе	35
Динаева Б. Б., Сапина С. М. Казахстанская система оценивания уровня освоения языка	41
Дроботун Б. Н., Джарасова Г. С. К вопросу изучения синтаксической составляющей исчисления предикатов	49
Жилисбаев Н. К. Методика проведения оживленных игр в системе физического воспитания	60
Иманчиев Ж. Е. Методика констатирующего эксперимента для формирования профессионально-значимых качеств магистрантов	65
Кудышева А. А., Ганиева Э. С. Мотивация и ее роль в обучении иностранному языку	72
Калымбетов Б. Т., Хабибуллаев Ж. О. Обучения сингулярно возмущенным задачам в процессе подготовке математиков бакалавров	76
Матросова А. Д., Нугуманова М. А. Игра как метод обучения иностранному языку и способ передачи социально-культурного и исторического опыта	82
Мафенбеер М. В. Влияние форм и видов обучения на формирование общечеловеческих ценностей у детей и подростков «группы риска»	88
Мухаметжанова А. О., Курымбаева С. К. Основные направления модернизации среднего общего образования в Казахстане в условиях перехода на 12-летнее обучение	976
Мухаметжанова А. О., Ксембаева С. К., Курымбаева С. К., Мухаметжанова Б. О. Педагогическая инновация в современной системе образования и воспитания	102

Назаров А. А., Абдиллаев А. К. Детско-юношеские спортивные школы как система спортивного образования	109
Накаткова О. И. Инновационный менеджмент педагогикалық ғылым дамуының білімберушілік факторы ретінде	115
Нышанова С. Т., Мутанова Д. Эффективные стратегии в обучении лексики	120
Огольцова Е. Г. Воспитательная система вуза как фактор профессионального развития	127
Оданова С. А., Оракбаева Ж. Проявление закона экономии в казахском языке	133
Омарбекова А. И., Байсеитова Ж. Б. Совершенствование применения интерактивных технологий при подготовке будущих специалистов	140
Отебаев И. С., Бокаева Г. Б., Иманбетов А. Н. Особенности направленности в формировании профессиональной компетентности будущих педагогов	148
Ремезова Т. Ю., Гауриева Г. М. Необходимость овладения основными видами чтения при подготовке к международным экзаменам	153
Сатылмыш Й., Селим Г. Глубокие вопросы адаптировать учебные методы естественных наук	159
Селим Г., Сатылмыш Й. Постановка и решение математических проблем при поддержке наставничества	165
Сейдахметов Е. Е., Мухамеджанов Б. Қ., Баймуханбетов Б. М. Моделирование структурно-содержательной профессиональной подготовки магистрантов с помощью инновационных технологий	172
Старченко Г. Н. Формирование культуры речи учащихся в процессе лингвоэстетического анализа художественного текста	181
Старченко Г. Н. Обучение видам речевой деятельности на материале художественных текстов на уроках русского языка	188
Тарзай Г., Жапаргазинова К. Х. Конкуренция в рекрутинге абитуриентов в университет Этвеш Лоранса, Венгрия и Павлодарский государственный университет имени С. Торайгырова, Казахстан	194
Темербаева Ж. А. Дистанционное обучение и внутренняя культура образования студентов	202

Темирбулатова А. Н., Ниязова А. Е.

Формирование устной речи учащихся
начальных классов на уроках английского языка
с использованием компьютерных технологий207

Туманова А. Б.

Использование художественного текста
при изучении темы «Сложноподчиненное предложение»
на занятиях по русскому языку213

Турашева А. М.

Дислексия, как причина ограниченной успеваемости школьников221

Ушакова Н. М.

Содержание образования –
междисциплинарная категория педагогики226

Фомина Т. Н., Толеубай С. К.

Творчество на уроках изобразительного искусства
как фактор внутреннего развития учащихся
на разных ступенях школьной системы234

Цай Е. Н.

Иноязычное общение:
обучение профессионально-ориентированному
иноязычному общению240

Исмурамова Ш. И.

Современное положение формирования педагогического творчества
будущих специалистов педагог-психологов247

CONTENTS

Aknazarov S. B., Orazbaev E. D.

Educational value and essence of national games12

Ahmedov B. A.

12 years of education: the development of the personality of the students18

Ashirbayeva N. N.

The structure of intellectual ability of graduate of the military school23

Dairabaev M. S.

The significance of teaching practice in preparation
of the future physical training specialists29

Dzhubanova G. D.

The control system of speech skills and abilities
of students in learning the Russian language at an early stage35

Dinayeva B. B., Sapina S. M.

Peculiarities of language acquisition assessment system in Kazakhstan41

Drobotun B. N., Jarassova G. S.

Study on the problem syntactic component predicate calculus49

Zhilisbaev N. K.

The methodology of the lively games in the physical education60

Imanchiyev Zh. E.

The method of determination experiment for the forming
of professionally significant qualities of master students65

Kudysheva A. A., Ganiyeva E. S.

Motivation and its role in learning a foreign language72

Kalimbetov B. T., Habibullaev Zh. O.

Teaching singularly perturbed problems in the process
of preparing of bachelors mathematics76

Matrosova A. D., Nugumanova M. A.

The game as a method of teaching foreign language
and as a means to share social, cultural and historical experience82

Mafenbeer M. V.

Influence of forms and types of training on formation
of universal values at children and teenagers of «group of risk»88

Mukhametzhanova A. O., Kurymbaeva S.

The main direction of modernization of studying
in Kazakhstan in conditions of replacing on 12-year studying96

Mukhametzhanova A. O., Ksembaeva S. K.,

Kurymbaeva S. K., Mukhametzhanova B. O.

Pedagogical innovation in the modern system of education and training102

Nazarov A. A., Abdillayev A. K.

The child-youthful sport schools as the system of sport education109

Nakatkova O. I.

Innovative management as educational factor
of development pedagogical science115

Nyshanova S. T., Mutanova D.

Effective strategies for teaching vocabulary120

Ogoltsova E. G.

Educational system of university as agent of professional evolution.....127

Odanova S. A., Orakbayeva Zh.

Identification of the law of economy in Kazakh language.....133

Omarbekova A. I., Baiseitova Zh.

Improvement of application of interactive technologies
in the preparation of future specialists.....140

Utebaev I. S., Bokaeva G. B., Imanbetov A. N.

Features orientation in the formation
of professional competence of future teachers.....148

Remezova T. Y., Gauriyeva G. M.

The necessity of mastering the main types of reading
in preparation for international exams153

Satilmis Y., Selim G.

Asking deep questions as a technique in science teaching159

Selim G., Satilmis Y.

Problem posing and problem solving supported by mentoring activities.....165

Seydahmetov E. E., Mukhamedzhanov B. K.,**Baimukhanbetov B. M.**

Simulation of structural and content
of training magistrates with innovative technologies172

Starchenko G. N.

Creating a culture of students' speech
in the process of inguoaesthetic analysis of an artistic text.....181

Starchenko G. N.

Teaching kinds of speech on the material based
on the artistic text at Russian language lessons188

Tarczay G., Zhapargazinova K. H.

Race for students at the institute of chemistry of eötvös university,
budapest and S. Toraihyrov pavlodar state university, Kazakhstan194

Temerbaeva Zh. A.

Distance Learning and internal education culture202

Temirbulatova A. N., Niyazova A. E.

The formation of oral speech of pupils of initial classes
on English lessons using computer technology.....207

Tumanova A. B.

Using fiction texts while studying the «complex sentence»
theme at the russian language lessons213

Turasheva A. M.

Dyslexia - as a reason of short academic progress
of the secondary-school children.....221

Ushakova N. M.

The content of education - an interdisciplinary category of pedagogics.....226

Fomina T. N, Toleubai S. K.

Creativity at the arts lessons as a factor of internal development
of students at different levels of the school system234

Tsay E. N.

Foreign Language Communication:
Teaching Professionally Oriented Foreign Language Communication.....240

Ismuratova S. I.

The current situation of the formation of the future experts
of pedagogical creativity of teachers-psychologists247

негізгі бағыттары қарастырылады. Бейіндік оқытудың мақсаттары, ролі мен мазмұны ашып көрсетіледі.

Кілтті сөздер: Бейіндік оқыту, ресурсты орталық, білім беруді дамыту, Қазақстан, 12 жылдық білім беру.

In the article written that the main directions of modernization of studying in Republic of Kazakhstan in the conditions of replacing on 12-year studying. Explains purposes, roles also containing of profile studying.

Key words: specialized education, resource center, modernization of education, Kazakhstan, the 12-year study.

ӘОЖ 378.6

А. О. Мухаметжанова¹, С. К. Ксембаева², С. Қ. Құрымбаева³, Б. О. Мухаметжанова⁴

¹п.ғ.к., бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі кафедрасының доценті, Е. А. Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті,

²п.ғ.к., профессор, психология және педагогика кафедрасы, С.Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті, Павлодар қ.

³кәсіби оқыту магистры, «Кәсіптік оқыту» кафедрасының оқытушы, Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті,

⁴«Есептеуіш техника және бағдарламалық қамтамасыз ету» магистры, «Ақпараттық есептеу жүйесі» кафедрасының оқытушы, Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

ЗАМАНАУИ БІЛІМ ЖӘНЕ ТӘРБИЕ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ИННОВАЦИЯЛАР

Мақалада ауыл мектеп мәселесі, ауыл мектебінің білім деңгейін көтеру және оқу-тәрбие процесінде педагогикалық инновацияны пайдалану тиімділігі айтылған. Бүгінгі күні ауыл мектебінде педагогикалық инновацияны пайдалану деңгейінің жағдайы зерттеліп қарастырылған және де болашақ мұғалімдердің педагогикалық инновацияны пайдалану мүмкіндіктері көрсетілген.

Кілтті сөздер: ауыл мектебі, педагогикалық процесс, инновация, педагогикалық инновация, мұғалімдерді даярлау.

Ауыл мектебі – ұлттық білім беру жүйесінің іргетасы, түп қазығы. Бүгінгі күні ауыл мектебінің мұғалімдерін даярлау мәселесіне өз еңбектерін арнаған

О. М. Шерайзинов, Н. С. Жбанкова, В. А. Полякова, Е. В. Бондаревская, Л. В. Левчук, З. Г. Найденова, О. А. Краснова, Н. Д. Неустроева, Т. Т. Саввинова, А. М. Цирюльникова, А. И. Архипова, В. Е. Гурина т.б.

Ауыл мектебіндегі педагогикалық процесті ұйымдастыру мәселесін зерттеген ғалымдар В. А. Слостеннин, А. Ф. Иванова, В. Г. Разумовский, И. И. Августевич, Е. В. Тонкова.

Ауыл мектебінің білім беру жүйесіндегі орны, атқаратын қызметі жөнінде ауыл мектебі ділгірліктеріне жақын келетін кейбір факторларды қазақстандық ғалымдар өздерінің ғылыми-зерттеу жұмыстарында арқау етіп келеді. (Р. Бұрғанова, Е. Батталханов, Т. Машенбаев, Ш. Беркімбаева, Ғ. Әділғазин, І. Халитова және т.б.). І. Халитова өзінің ғылыми еңбегінде «Ауыл мектебі – Қазақстан Республикасының болашақ ұлттық кадрлары білім алып, тәрбиеленетін орталығы» деп анықтама береді.

Көптеген авторлар (А. Ф. Ахматов, П. А. Жильцов, А. Е. Кондратенков, Ю. П. Сокольников, А. Н. Лалов, А. Н. Алексеева, В. К. Григорьева, А. П. Демчинская, К. Жолдасов және т.б.) ауыл мектебі мұғалімдерінің қызметінің өзіндік ерекшеліктері бар, ауыл мұғалімі қызметінің әлеуметтік диапазоны қаланікіне қарағанда әлдеқайда үлкен, ол ауылда қоғам идеяларының белсенді жаршысы болып табылады, ауыл ортасының жақсаруының тура қатысушысы екенін көрсетеді. Осы авторлардың пікірі бойынша, ауыл мектебі жағдайларында оқушылар мен оқу-тәрбие жұмысын, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыруының айтарлықтай ерекшеліктері бар.

Н. С. Жбанкова, ауыл мектебіндегі жұмысқа болашақ бастауыш сынып мұғалімін даярлау мәселесін зерттеуінде ауыл мектебі үшін мұғалімді сапалы даярлауда негізгі жағдайларды бөліп көрсетеді: сабақ мазмұнын және формасын модернизациялау; оқу-әдістемелік кешенді құралдарын көбейту; ауыл жағдайында болашақ мұғалімнің негізгі қызметін орындауға қажетті жеке тұлғасының білім және білік, сапасын қалыптастыруға тиісті пәнаралық байланысты үйлестіру; ауыл мектебіне бағытталған кәсіби оқу-тәрбиелік жұмыстарына қатысу.

Н. С. Жбанкованың зерттеулерінде қазіргі қажеттілікті есепке ала отырып ауыл мектеп мұғалімінің даярлығын жетілдірудің негізгі жолдарын ашып көрсетеді:

– ұжым іс-әрекеті мен ауыл мектеп педагогикалық ұжымымен, халықтық білім беру органдарымен, әдістемелік қызметкерлерімен байланысы;

– барлық пәндерінің оқытушыларын, кураторларды, студенттік өзін-өзі басқару органдарын және т.б. ауыл мұғалімін даярлауға байланысты іс-әрекетке еңгізу.

– оқу-тәрбие процесінің формалары және әртүрлі бағыттары арқылы ауыл мұғалімін даярлау міндеттерін шешу;

– ауыл мектебінде жұмыс істеуге жеке дара даярлығы (ауыл мектебінде жұмыс істеу болашағын есепке алу және т.б.);

– ауыл өміріне және жұмысына студенттің өздігінен даярлануымен колледждегі даярлаумен байланысы.

Н. С. Жбанкова ауыл мұғалімін даярлауда оның іс-әрекет және өмір жағдайын есепке алу қажет деп есептейді:

– ауыл мектебіне тиісті сипаты әлеуметтік және экономикалық ортасы, демографиялық және экологиялық факторы;

– қала мұғалімдеріне қарағанда кәсіби байланыстың кемдігі;

– қала мектептерімен салыстырғанда оқушылармен сыныптан тыс және мектептен тыс тәрбие жұмысын өткізу үшін мүмкіндіктер шектеулі;

– ғылыми -әдістемелік және мәдениет орталықтарынан алшақтығы.

Біз Н. С. Жбанковамен келісе отырып, ауыл мектептегі оқушыларында жеке тұлғалық кәсіби маңызды сапаларын шыңайы бағалай білуін қалыптастыру керек, балалармен жұмыс істеуде оң қарым-қатынасты тәрбиелеу керек деп есептейміз.

Қазіргі кезде білім берудегі инновациялық процестер ауыл мектебінің реформа мәселелерін көтереді, бұл мәселе В.А.Листратенко өз зерттеулерінде сөз алады. Автор бұл мәселенің шешуі ауыл мектебінің шығармашылық ұжымын, жеке дара, дифференциация, демократия принциптері негізінде пікірлес ұжымын қалыптастыруында болып табылады. Автордың пікірі бойынша ауыл мектебінің шығармашылық педагогикалық ұжымын қалыптастырудың негізгі өлшемдері мыналар болып табылады: әлеуметтік өзгерістің негізінде инновациялық жаңалығы және бағыттылығы; оқу-тәрбие процесіне қатысушыларының шығармашылық байланыстағы бірлігі; ұжымдық және жеке даралық шығармашылық байланысы; ауыл мектебін жаңарту бағыттылығы; педагогикалық іс-әрекеттің дәстүрлі және инновациялық компоненттерінің байланысы; ұжымды басқару өміршілдігі мен ғылымилығының байланысы; әлеуметтік және жеке дара анықталған мотивация. В. А. Листратенконың түсінігі бойынша ауыл мектебінің шығармашылық ұжымын қалыптастыру әдістері мен жолдарын былай түсінеді ұжымның өзін-өзі тану шығармашылығына конструктивті әрекет ету, жалпы шешімдерді қабылдауға жеке дара қатысуын және оны жүзеге асыруға жауапкершілікті мойындауын мадақтау. Ауыл мектеп мұғалімінің жеке дара шығармашылығының негізіне оқушыда шығармашылығы мол жеке тұлғаны тәрбиелеу және оның танымдық әрекеті болып табылады. Шығармашылық педагогты өздігінен білім алуға оятады, өзін-өзі тану өз әрекетін талдауға, еңбегін объективті түрде бағалауды қалыптастыруға әсер етеді.

Бастауыш білім беру – үздіксіз білім берудің алғашқы баспалдағы. Осыған сәйкес оқушыға белгілі бір көлемде білім, білік, дағдыларды меңгертумен қатар олардың шығармашылық бағытта жан-жақты дамыту бүгінгі күннің

талабы. Жоғарыда айтылған мүмкіндіктерді жүзеге асыру, тиімділігіне қарай пайдалану мұғалімнің шеберлігін талап етеді. Шебер мұғалім болу үшін оқу-үрдісінің мәні мен заңдылықтарын жетік білу, жаңа оқу технологиясын білу, педагогикалық инновацияны дұрыс пайдалану, балаларға білім беруде оқыту әдісін жан-жақты меңгерген жетік маман болу, баланың жас ерекшелігіне қойылатын талап пен міндеттердің шамасын анықтай білетін адам болу керек.

Осы ерекшеліктерді ескере отырып болашақ бастауыш сынып мұғалімін қазіргі заман талабына сай етіп даярлау бүгінгі күннің көкейкесті мәселесі болып отыр.

Сондықтан жоғары оқу орнынан бастауыш сынып мұғалімі рухани дамыған, шығармашылықпен жұмыс істей алатын, кәсіби дағдыларды, педагогикалық дарындылықты бойына сіңірген және жаңашылдыққа құштарлығы басым маман болып шығуы тиіс; әлемдік білім беру кеңістігіне ықпалдасу мақсаты қойылып отырған қазіргі кезде білім беруші, пәнді оқытушы бастауыш сынып мұғалімінің орнына жаңа педагогикалық технологияларды, оқытудың ақпараттық құралдарын, тәрбиенің жаңа нысандарын, зерттеушілік және ізденушілік қызмет дағдыларын меңгерген кәсіби білікті педагог келуге тиісті.

Біздің мамандықта оқып жүрген студенттердің 80 пайызы ауыл балалары, олар университетті аяқтағаннан кейін өз ауылдарына, өз мектептеріне барады, сондықтан оларға ауыл жағдайында педагогикалық инновацияны пайдалана білуге үйрету біздің міндетіміз.

Зерттеу жұмысымыздың бірінші қадамы мынадай міндеттерді шешу болып табылды:

– ауыл мектебінде жұмыс істеуге мұғалімдерді даярлаудың педагогикалық және кәсіби проблемасын оқу құралдарда және бағдарламаларда қарастырылғанын оқып-үйрену;

– ЖОО-ғы түлектердің жұмысқа орналасу көрсеткішін талдау;

– студенттерде ауыл мектебі туралы білім деңгейін анықтау; ауыл мектебіндегі оқу-тәрбие процесін тиімді жүзеге асыру үшін қажетті педагогикалық білігін анықтау.

– ауыл мектебінде педагогикалық инновацияны пайдалану жағдайы.

Бірінші міндетті шешу үшін біз педагогика цикліндегі оқу құралдарды және бағдарламаларды оқып-үйрендік. Басты назар студенттерді даярлауда ауыл мектебінде жұмыс істеу ерекшелігі болды. Ауыл мұғалімінің негізгі жұмысына біз мыналарды жатқыздық:

– еңбектің және іс-әрекет жағдайының ерекшелігі;

– ауыл мектебінде, сонын ішінде шағын комплектілі мектепте педагогикалық процесті ұйымдастыру ерекшелігі;

– ауыл мектебінде педагогикалық инновацияны пайдалану жағдайы;

– ауыл жағдайының әлеуметтік ерекшелігі.

Оқу пәндерінің бағдарламаларын талдау ауыл мектебіне мұғалімдерді даярлау проблемасын жоқтың қасы екенін дәлелдеп берді. Мамандықтың оқу бағдарламаларында бұл мәселенің тек ауыл жағдайының әлеуметтік деңгейі көрсетілген. Оқулықтардың және оқу құралдардың мазмұнын талдау мынадай қорытындыға әкелді, көп оқулықтарда ауыл мектебіне мұғалімдерді даярлау мәселесіне арналған арнайы тарау жоқ. Кейбір оқулықтарда ауыл мектебінде тәрбие процесін ұйымдастыру ғана қарастырылған. Сондықтан, бүгінгі күні қарастырылып отырған мәселе оқу әдебиеттерінде жеткіліксіз деп айтуға болады.

Келесі зерттеу қадамымыз университет түлектерінің жұмысқа тұру көрсеткішін талдау болды, 55-99 % түлектері ауылдық және кіші қала мектептерінде жұмысқа орналасқан. Жұмыс барысында алға қойған міндеттерді ескере отырып біз мектеп мұғалімдеріне сауалнама жүргіздік. Сауалнамаға қатысқан 130 мұғалімдерге ауыл мектептерінде жұмыс істеуге кәсіби даярлығының жалпы деңгейін бағалау ұсынылды. Ауыл мектебінде педагогикалық инновацияны пайдалану дайындығы және әдістемелік даярлығы жеткіліксіз деңгейде екенін көрсетті.

Сонымен қатар ауыл мектебіндегі жұмыс ерекшелігі, педагогикалық инновацияны пайдалану туралы білім деңгейін анықтау мақсатында екінші және үшінші курс студенттеріне сауалнама жүргізілді. Студенттерге мынадай сұрақтар қарастырылған сауалнама берілді:

1. Ауыл мектебінің ерекшелігі туралы біліміңіз жеткілікті деп есептейсіз бе?

2. Ауыл мектебінде педагогикалық инновацияны пайдалану ерекшелігі туралы жеткілікті біліміңіз бар деп есептейсіз бе?

3. Ауыл мектебіндегі басқару және жұмысын ұйымдастыру бойынша біліміңіз жеткілікті деп есептейсіз бе?

Жүргізген эксперимент нәтижесінде болашақ мұғалімдер оқу-тәрбие процесіне педагогикалық инновацияны ендіруде мынадай міндеттерді қояды:

- басқалардың идеясын талдап, қолдану.
- өз идеяларын іске асыру.

Сонын ішінде көпшілік студенттер инновацияны меңгеруде алдына қоятын міндеттерді анықтап айталмады.

Бұл жүргізілген жұмысымыздың нәтижесі бойынша педагогикалық инновацияны қабылдау деңгейі экспериментке қатысушыларда төмен болғандығын көрсетті.

Ғалымдардың теориялық зерттеуін талдау және анықтау эксперименттің нәтижесін жалпылау негізінде ауыл мектебінде жұмыс істеуге, педагогикалық инновацияны пайдалануға студенттерді даярлау деңгейі анықталды.

Ауыл мектебінде болашақ мұғалімдерді педагогикалық инновацияны пайдалануға даярлау жалпы кәсіби даярлық үстінде жүзеге асады, бірақ өз

ерекшелігі бар. Ауыл мектебінің ерекшелігін ескере отырып студенттерді даярлауда мынадай мұғалімнің кәсіби сапасын көрсететін жалпы педагогикалық біліктер анықталды:

- оқыту материалын ауыл өмірінің жайттарымен байланыстыру, ауыл шындығына сүйеніп іс-әрекетті ұйымдастыра білу;
- оқушылардың танымдық белсенділігін арттыратындай пән негізіне ауыл өмірінің жаңалықтарын, фактілерін ендіре білу;
- ауыл мектеп жағдайында оқу және оқудан тыс әрекеттің барлық формаларын қолдана білу;
- оқудың барлық кезеңдерінде педагогикалық инновацияны тиімді пайдалана білу;
- ауыл ішінде мәдени-ағартушылық әрекетті ұйымдастыра білу;
- өздігінен білім алу және өз еңбегін өз бетінше ұйымдастыра білу;
- қоғам өміріне белсене қатыса білу;
- ауылда өмір сүру және еңбек ете білу.

Ғылыми-әдістемелік жұмыстардың міндеттері, мазмұнымен оны ұйымдастыру түрлері қаншалықты нақты және айқын болса, нәтиже де соған лайық болады.

Сондықтан студенттерге төмендегідей бағытта лекциялар оқылып, тәжірибелік сабақтар, семинарлар, өзара тәжірибе алмасу конференциялары ұйымдастырылуы керек:

- студенттердің теориялық және педагогикалық-психологиялық даярлық деңгейін көтеру;
- тәрбие, білім берудің жаңа бағдарламасын, оқу жоспарларын, оқу жұмыстарын ұйымдастыру;
- оқыту мен тәрбиені ұйымдастырудың жаңа түрлерін, әдістерін педагогикалық технологиялармен байыту;
- әдістемелік нұсқаулар, жаңа нормативтік құжаттарды оқып-үйрену жұмыстарын ұйымдастыру;
- жалпы педагогикалық білімін өз бетінше көтеру жолдарын үйрету.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1 **Машенбаев, Т. Б.** Қызметін жаңа бастаған ауыл мектебі мұғалімінің кәсіби бейімделуінің педагогикалық жағдайлары Автореф.....п.ғ.к.. – А., 2004. – 25 б.

2 **Гревцова, В. И.** Формирование готовности студентов педагогического колледжа к работе в сельской школе. Автореф.....п.ғ.к.. – М., 2001. – 36 б.

3 **Мухаметжанова, А. О.** Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін ауыл мектептерінде педагогикалық инновацияны пайдалануға даярлау: пед. ғыл. канд. ... дисс.: – Қарағанды, 2010. - 220 б.

А. О. Мухаметжанова¹, С. К. Ксембаева²,
С. Қ. Құрымбаева³, Б. О. Мухаметжанова³

Педагогическая инновация в современной системе образования и воспитания

¹Карагандинский государственный университет имени Е. А. Букетова.

²Павлодарский государственный университет имени С. Торайгырова.

³Карагандинский государственный технический университет.

Материал поступил в редакцию 25.03.15.

A. Mukhametzhanova¹, S. Csembaeva²,
S. Kurymbaeva³, B. Mukhametzhanova³

Pedagogical innovation in the modern system of education and training

¹Karaganda state technical university, Karaganda.

²S. Toraighyrov Pavlodar State University.

³Karaganda state university after name E. A. Buketov.

Material received on 25.03.15.

В статье рассматриваются проблемы сельской школы, проблемы повышения качества сельской школы и использование педагогической инновации в учебно- воспитательном процессе. На сегодняшний день проанализированы уровни использования педагогической инновации в сельской школе и возможности использования педагогической инновации в подготовке будущих учителей.

Ключевые слова: сельская школа, педагогический процесс, инновация, педагогическая инновация, подготовка учителей.

The article deals with the problems of rural schools, the problem of increasing the quality of rural schools and the use of pedagogical innovations in educational process. To date, analyzed levels of use of pedagogical innovation in a rural school and the possibility of using pedagogical innovation in the training of future teachers.

Keywords: rural school, pedagogical process, innovation, pedagogical innovation, teacher training.

А. А. Назаров¹, Ә. К. Әбділлаев²

¹магистр-оқытушысы,²доцент, «Түркістан Ахмет Ясауи» колледжі, Қ. А. Ясауи атындағы Халықаралық Қазақ-Түрік университеті, Түркістан қ.

БАЛАЛАР МЕН ЖАСӨСПІРІМДЕР СПОРТ МЕКТЕПТЕРІНІҢ СПОРТТЫҚ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІ РЕТІНДЕ ҚАРАСТЫРЫЛУЫ

Мақалада балалар мен жасөспірімдер спорт мектептеріндегі оқу-тәрбие үдерісінің өзгеше ерекшеліктері, олардың қосымша білім беру жүйесіне жататындығымен анықталатындығы, бұл мектептерде дене мәдениеті бойынша қосымша білім берудің негізгі шарттары, яғни білім алушылардың қажеттіліктерінің мативтері мен мазмұны бойынша әртүрлі қажеттіліктерін қанағаттандыратын, түрлендірілетін және дифференцияланатын педагогикалық бағдарламаларының жүзеге асырылу жолдары жүйелі зерттеліп мазмұндалған.

Кілт сөздері: Білім беру үдерісі, мативация, коммуникативтік қабілеттілігі, профилактика, вариативті, компенсаторлық қажеттілік, прагматикалық қажеттілік.

Балалар мен жасөспірімдер спорт мектептеріндегі оқу-тәрбие үдерісінің өзгеше ерекшелігі қосымша білім беру жүйесіне қатынасымен анықталады.

Балалар мен жасөспірімдер спорт мектептеріндегі дене мәдениеті бойынша қосымша білім беруді қалыптастырудың негізгі жағдайы оқушылардың мотивтері мен мазмұны бойынша әртүрлі білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыратын вариативті және дифференциалды педагогикалық бағдарламаларды іске асыру болып саналады.

Күнделікті өмір тіршілігіндегі спортпен шұғылдану барысында қалыптасқан жеке ерекшеліктерін пайдалана білу оқушының спорт мектебінің тіршілік тынысына енуіне мүмкіндік жасайды. Спорт болашақ спортшылардың жоғары нәтижелерге жетуі үшін тек дене қозғалысы сапаларын жаттықтырумен ғана шектеліп қоймайды, сонымен бірге олардың алдына психологиялық дайындығын қамтамасыз ететін қатаң талап қояды.

Спортшыны нәтижелі дайындау жағдайларының бірі оның тіршілік ұстанымдарының күшейтілген шыйрығуын, жоғары талаптану бастамасын құру болып табылады.

с высшим научно-творческим потенциалом и профессионально квалифицированным, искать информацию самостоятельно, уметь ее анализировать и эффективно использовать, жить и работать в ногу со временем».

In this article the author analyses that Currently relevant is compliance with the Higher Education and Research with international standards. In this regard, Kazakhstan has adopted a State program of education development for 2011-2020, the main aim of which is to increase the competitive ability, education, human capital development by providing access to quality education for sustainable economic growth; the formation of public-public education management system. And also, in the conclusion of the program of education development of the Republic of Kazakhstan the following tasks: "At present, the educational community staged a large-scale task of forming and testing a new model of education. The current goal of education is not only to education, achievement of knowledge and skills, but also based on them to be personal, with the highest-nauno creativity and professionally qualified, to seek information on their own, to know how to analyze and effectively use, live and work in step with the times ".

ПРАВИЛА ДЛЯ АВТОРОВ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ ПГУ ИМЕНИ С. ТОРАЙГЫРОВА
(«ВЕСТНИК ПГУ», «НАУКА И ТЕХНИКА КАЗАХСТАНА»,
«КРАЕВЕДЕНИЕ»)

Редакционная коллегия просит авторов при подготовке статей для опубликования в журнале руководствоваться следующими правилами.

Научные статьи, представляемые в редакцию журнала должны быть оформлены согласно базовым издательским стандартам по оформлению статей в соответствии с ГОСТ 7.5-98 «Журналы, сборники, информационные издания. Издательское оформление публикуемых материалов», пристатейных библиографических списков в соответствии с ГОСТ 7.1-2003 «Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования и правила составления».

Статьи должны быть оформлены в строгом соответствии со следующими правилами:

1. В журналы принимаются статьи по всем научным направлениям в 1 экземпляре, набранные на компьютере, напечатанные на одной стороне листа с межстрочным интервалом 1,5, с полями 30 мм со всех сторон листа, электронный носитель со всеми материалами в текстовом редакторе «Microsoft Office Word (97, 2000, 2007, 2010) для WINDOWS».
2. Общий объем статьи, включая аннотации, литературу, таблицы, рисунки и математические формулы не должен превышать **8-10 страниц печатного текста**. Текст статьи: кегль – 14 пунктов, гарнитура – Times New Roman (для русского, английского и немецкого языков), KZ Times New Roman (для казахского языка). Межстрочный интервал - 1,5 (полуторный);
3. **УДК** по таблицам универсальной десятичной классификации;
4. **Инициалы и фамилия** (-и) автора (-ов) – на казахском, русском и английском языках, абзац по левому краю (см. образец);
5. **Название статьи** – на казахском, русском и английском языках, заглавными буквами жирным шрифтом, абзац по левому краю (см. образец);
6. **Аннотация** дается в начале текста на казахском, русском и английском языках: кегль – 12 пунктов, курсив, отступ слева-справа – 3 см, интервал 1,5 (8–10 строк, 100-250 слов). Аннотация является кратким изложением содержания научного произведения, дающая обобщенное представление о его теме и структуре. (см. образец);
7. **Ключевые слова** оформляются на языке публикуемого материала: кегль – 12 пунктов, курсив, отступ слева-справа – 3 см, интервал 1,5. Для каждой статьи задайте 5-6 ключевых слов в порядке их значимости, т.е. самое важное ключевое слово статьи должно быть первым в списке. (см. образец);

8. **Список использованной литературы** должен состоять не более чем из 20 наименований (ссылки и примечания в статье обозначаются сквозной нумерацией и заключаются в квадратные скобки). Статья и список литературы должны быть оформлены в соответствии с ГОСТ 7.5-98; ГОСТ 7.1-2003 (см. образец).

9. **Иллюстрации, перечень рисунков** и подрисуночные надписи к ним представляют по тексту статьи. В электронной версии рисунки и иллюстрации представляются в формате TIF или JPG с разрешением не менее 300 dpi.

10. **Математические формулы** должны быть набраны в Microsoft Equation Editor (каждая формула – один объект).

На отдельной странице

В бумажном и электронном вариантах приводятся:

– название статьи, сведения о каждом из авторов: Ф.И.О. полностью, ученая степень, ученое звание и место работы на казахском, русском и английском языках;

– полные почтовые адреса, номера служебного и домашнего телефонов, e-mail (для связи редакции с авторами, не публикуются);

Информация для авторов

Все статьи должны сопровождаться двумя рецензиями доктора или кандидата наук для всех авторов. Для статей, публикуемых в журнале «Вестник ПГУ» химико-биологической серии, требуется экспертное заключение.

Редакция не занимается литературной и стилистической обработкой статьи. При необходимости статья возвращается автору на доработку. За содержание статьи несет ответственность Автор. Статьи, оформленные с нарушением требований, к публикации не принимаются и возвращаются авторам. Датой поступления статьи считается дата получения редакцией ее окончательного варианта.

Статьи публикуются по мере поступления.

Периодичность издания журналов – четыре раза в год (ежеквартально).

Статью (бумажная, электронная версии, оригинал квитанции об оплате) следует направлять по адресу:

140008, Казахстан, г. Павлодар, ул. Ломова, 64, Павлодарский государственный университет имени С. Торайгырова, Издательство «Кереку», каб. 137.

Тел. 8 (7182) 67-36-69, (внутр. 1147), факс: 8 (7182) 67-37-05.

E-mail: kereky@mail.ru

Оплата за публикацию в научном журнале составляет **5000 (Пять тысяч) тенге.**

РГП на ПХВ Павлодарский государственный университет имени С. Торайгырова	РГП на ПХВ Павлодарский государственный университет имени С. Торайгырова
РНН 451800030073	РНН 451800030073
БИН 990140004654	БИН 990140004654
АО «Цеснабанк»	АО «Народный Банк Казахстана»
ИИК KZ57998FTB00 00003310	ИИК KZ156010241000003308
БИК TSESKZK A	БИК HSBKKZKX
Кбе 16	Кбе 16
Код 16	Код 16
КНП 861	КНП 861

ОБРАЗЕЦ К ОФОРМЛЕНИЮ СТАТЕЙ:

УДК 316:314.3

А. Б. Есимовак.п.н., доцент, Международный Казахско-Турецкий университет имени
Х. А. Яссави, г. Туркестан**СЕМЕЙНО-РОДСТВЕННЫЕ СВЯЗИ КАК
СОЦИАЛЬНЫЙ КАПИТАЛ В РЕАЛИЗАЦИИ
РЕПРОДУКТИВНОГО МАТЕРИАЛА***В настоящей статье автор дает анализ отличительных особенностей репродуктивного поведения женщин сквозь призму семейно-родственных связей.**Ключевые слова: репродуктивное поведение, семейно-родственные связи.*

На современном этапе есть тенденции к стабильному увеличению студентов с нарушениями в состоянии здоровья. В связи с этим появляется необходимость корректировки содержания учебно-тренировочных занятий по физической культуре со студентами, посещающими специальные медицинские группы в.

*Продолжение текста публикуемого материала**Пример оформления таблиц, рисунков, схем:*

Таблица 1 – Суммарный коэффициент рождаемости отдельных национальностей

	СКР, 1999 г.	СКР, 1999 г.
Всего	1,80	2,22

Диаграмма 1 – Показатели репродуктивного поведения

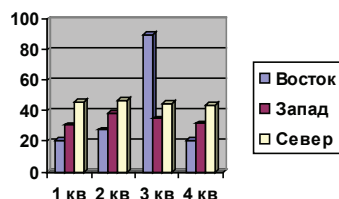

Рисунок 1 – Социальные взаимоотношения

СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ

1 Эльконин, Д. Б. Психология игры [Текст] : научное издание / Д. Б. Эльконин. – 2-е изд. – М. : Владос, 1999. – 360 с. – Библиогр. : С. 345–354. – Имен. указ. : С. 355–357. – ISBN 5-691-00256-2 (в пер.).

2 Фришман, И. Детский оздоровительный лагерь как воспитательная система [Текст] / И. Фришман // Народное образование. – 2006. – № 3. – С. 77–81.

3 Антология педагогической мысли Казахстана [Текст] : научное издание / сост. К. Б. Жарикбаев, сост. С. К. Калиев. – Алматы : Рауан, 1995. – 512 с. : ил. – ISBN 5625027587.

Материал поступил в редакцию 22.12.14.

*А. Б. Есимова***Отбасылық-туысты қатынастар репродуктивті мінез-құлықты
жүзеге асырудағы әлеуметтік капитал ретінде**Қ. А. Ясауи атындағы Халықаралық
қазақ-түрік университеті, Түркістан қ.
Материал 22.12.14 баспаға түсті.*A. B. Yessimova***The family-related networks as social capital for realization of
reproductive behaviors**A. Yesevi International Kazakh-Turkish University, Turkestan.
Material received on 22.12.14.*Бұл мақалада автор Қазақстандағы әйелдердің отбасылық-туыстық қатынасы арқылы репродуктивті мінез-құлықта айырмашылықтарын талдайды.**In the given article the author analyzes distinctions of reproductive behavior of married women of Kazakhstan through the prism of the kinship networks.*

Теруге 18.05.2015 ж. жіберілді. Басуға 22.06.2015 ж. қол қойылды.
Форматы 70х100 1/16. Кітап-журнал қағазы.
Көлемі шартты 19,5 б.т. Таралымы 300 дана. Бағасы келісім бойынша.
Компьютерде беттеген Ж. К. Кабылбекова
Корректорлар: А. Елемескызы, А. Р. Омарова, З. С. Исакова
Тапсырыс № 2572

Сдано в набор 18.05.2015 г. Подписано в печать 22.04.2015 г.
Формат 70х100 1/16. Бумага книжно-журнальная.
Объем 19,5 ч.-изд. л. Тираж 300 экз. Цена договорная.
Компьютерная верстка Ж. К. Кабылбекова
Корректоры: А. Елемескызы, А. Р. Омарова, З. С. Исакова
Заказ № 2572

«КЕРЕКУ» баспасы
С. Торайғыров атындағы
Павлодар мемлекеттік университеті
140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.
67-36-69
e-mail: kereky@mail.ru